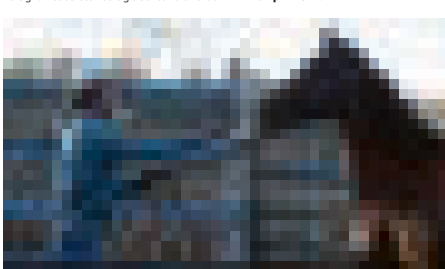




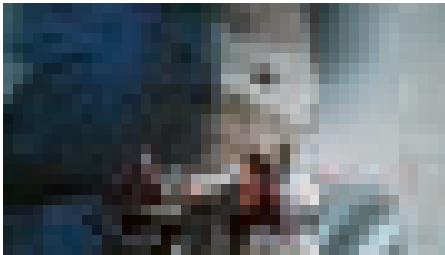
Als kleine jongen moest **Ivo van Hove** huilen na het zien van **Bambi**. Daarmee was het allemaal begonnen. „De macht van kunst.”



Terugkomst eerste veertig slachtoffers **na de MH17-ramp in 2014**.



The Rider, een film over een cowboy die ernstig hoofdletsel oploopt tijdens de rodeo.



Ivo van Hove en **Janine Abbring** bespreken **David Bowie** in *Zomergasten*.

ZOMERGASTEN

Een fascinerend beeld van een man en zijn werk

Een *Zomergasten* vol van ernst en gevoel. Als je het kwaad in jezelf niet toelaat, zei regisseur Ivo van Hove, hou er dan maar mee op.

Door onze redacteur
Arjen Fortuin

Bambi Janine Abbring had hoorbaar plezier in de aankondiging van het eerste fragment van de zesde Zomergast, Ivo van Hove. Daarna volgde de onvermijdelijke scène van het jonge hert dat met zijn moeder in de sneeuw scharrelt, de vlucht voor de jagers, het donderende schot en het moment waarop Bambi „We made it, mother” roept, maar zij niet meer verschijnt.

Pis op de terugweg naar Kwaadmechelen moest de kleine Ivo wenen en daarmee was het, aldus de 61-jarijge regisseur, allemaal begonnen. Er was een embryo gelegd. „Artificieel dan dit kun je het niet bedenken. Dat is de macht van kunst.” Ter verduidelijking: „Ik vind dit kunst.” De woorden kunst en kunstenaar worden door hem de hele avond met nadruk gebruikt.

Het zette de toon voor een *Zomergasten* vol ernst en gevoel. De kijker werd er daarbij vaak aan herinnerd wat het vak van de gast is: regisseur. Van Hove sprak er beëndend over en hij kon het ook in het gesprek niet laten. Twee uur na Bambi zei Abbring: „Je vertelt veel persoonlijke dingen, maar het zijn allemaal afgeronde verhalen.” Ze haalde aan dat Van Hove zijn werk „gemaskerde autobiografieën” heeft genoemd. „Het masker gaat heel vaak af”, zei Van Hove - en hij zweeg.

Hij zou dat vaker doen: na een antwoord zijn gesprekspartner even aankijken met een blik van: „Is dit genoeg?” Op die momenten kon je je voorstellen dat hij ooit „Igo van Hove” werd genoemd.

Gevoelsprecisie

Intussen schetsten de „verhaaltjes” van Van Hove een fascinerend beeld van een man en zijn werk, dat veel verder ging dan het „mijn leven is mijn werk en mijn werk is mijn leven” dat hij vast niet voor het eerst zei. Daarbij had Van Hove het weinig over zijn internationaal zo succesvolle voorstellingen. Hij liet ook alleen

fragmenten van anderen zien. De mooiste term die langskwam, gebruikte hij bij de fragmenten van de terugkomst van de eerste veertig slachtoffers van de ramp met de MH17 in 2014. Nadat hij de „perfecte” encenering van de bijeenkomst had geprezen, liet Abbring even de term „militaire precisie”, vallen, waarop Van Hove onmiddellijk corrigeerde: „Nee, gevoelsprecisie”.

Gevoelsprecisie is bij Van Hove de kern van de zaak. Erin schuilt het besef dat als in een kunstwerk het gevoel niet met de grootste zorgvuldigheid wordt overgebracht, er niets meer overblijft. Dat sloot aan bij wat hij zei over de geprogrammeerde emoties in een toneelvoorstelling en de noodzaak om in kunst steeds naar het allerhoogste te reiken. „Als je het kwaad in jezelf niet toelaat, hou er dan maar mee op.” En: „Je moet wel iets willen, iets ontdekken.”

Voorbeeld Bowie

Je zag het in een mooie scène uit de film *The Rider*, waarin een jonge Amerikaan een weerspanning rodeopaard met aandacht en engelseffectdewist te kalmeren: een liefdesscène, zei Van Hove. Het was een van de vele momenten waarop het woord vertrouwen viel. De regisseur zong verder de lof van geheimen en had veel aandacht voor wat er gebeurt als mensen samen kunst maken, afgezonderd van de buitenwereld: een conflictuele repetitie van de band Metallica, de Franse regisseur Patrice Chéreau aan het werk.

„Het is wel voorbereid hè, Jezus”, had Van Hove helemaal aan het begin gezegd en dat gold zeker voor het slot. Dat was een schitterend fragment van David Bowie, met wie Van Hove kort voor diens dood de musical *Lazarus* maakte. Eerder had Van Hove al uitgelegd hoe Bowie op talloze manieren een groot voorbeeld voor hem was geweest.

Of het nu het masker was dat afging, of dat Van Hove zichzelf met grote gevoelsprecisie had geregisseerd; toen Bowie uit beeld was verdwenen, stonden de tranen in zijn ogen.



CV
Ivo van Hove

Ivo Van Hove (Heist-op-den-Berg, 1958) is toneel- en operaregisseur en directeur van het Internationaal Theater Amsterdam. Zijn toneelstuk „Een klein leven”, naar de roman van Hanya Yanagihara, kreeg 5 ballen van NRC. Jergaet het boek „Wie is de boos?” in 2020 vertolkt Van Hove de „West Side Story” op Broadway.